ЯНГИ ЙИЛДА ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 2 (3993).

3 ЯНВАРЬ
ЖУМА
1969 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ДАЛА ОҚШОМИ. А. Абалян фотоэтюди.

ЯКУН ВА РЕЖАЛАР

Янги — 1969 йил — беш йилликнинг тўртинчи йили бошланди. Совет халқи, шу жумладан областимиз меҳнаткашлари кечагина бошланган йилимизни коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида улкан зафарлар, катта қувонч билан кутиб олдилар. Янги йил арафасида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети совет халқига қизғин табрик йўллади, уларни муборакбод этди.

1968 йил катта муваффақиятлар, халқимиз ҳаётида унутилмас воқеалар қўлга киритилган йил бўлди. Табрикда айтилишича, ўтган йил ҳар бир совет кишисининг дилида яхши хотира қолдирди. Улуғ Ватанимиз тағин ҳам қудратли бўлиб қолди. Коммунизмнинг биринчи қурувчиси бўлган совет халқи қудратли маънавий-сиёсий якдиллигини, ўзининг бунёдкорлик режаларини амалга ошириш учун, социализм, демократия ва тинчлик позицияларини мустаҳкамлаш учун курашдаги енгилмас иродасини яна бир карра яққол намойиш қилди.

1968 йилда мамлакатимиз коммунизм йўлидан яна бир катта одим ташлади. Қаҳрамон ишчилар синфи, шонли колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлилари самарали меҳнат қилиб, беш йилликнинг учинчи йилини муваффақиятли тугалладилар. Индустриянинг юзлаб янги корхоналари ишга туширилди. Дон, пахта, қанд лавлаги ва бошқа экинлардан мўл ҳосил кўтарилди, давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш йиллик планлари ошириб бажарилди. Қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш юзасидан партия белгилаган вазифаларни амалга ошириш учун бошланган кураш кенг кўламда қизиб кетди.

Совет халқи, шунингдек пойтахт области меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида ўтган йил эришилган муваффақиятлар билан ҳақли равишда фахрланадилар ва хурсанд бўладилар. Йилимизнинг зафарли якунлари беш йиллик план муддатидан олдин муваффақиятли бажарилишидан далолат беради. 1969 йилга қадам қўяр эканмиз, ўтган йилдаги ишларимизга якун ва хулосаларга янада жиддийроқ, юксак талабчанлик нуқтаи назаридан қараймиз ва уларни атрофлича таҳлил этамиз. Ҳар бир корхона, колхоз ва совхоз, қурилиш ташкилоти, илмий муассаса, партия, совет ва хўжалик ташкилоти бу йилги план ва режаларнинг, топшириқ ва мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши учун дастлабки кунларданоқ ҳамма ишларни пухта, яхши ўйлаб, илмий асосда, ҳар жиҳатдан уюшқоқлик билан ташкилий равишда бошлаши лозим. Бинонинг пойдевори қанчалик мустаҳкам бўлса, у шунчалик пишиқ ва чидамли бўлгани сингари, ҳар бир ишнинг ҳам бошдан пухта, зафарли бошланиши катта аҳамиятга эгадир.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида областимиз халқ хўжалиги ва маданий қурилиши соҳасида янада улкан, масъулиятли, шу билан бирга зафарли вазифалар турибди. Бу вазифалар КПСС XXIII съезди қарорларида, СССР, Ўзбекистон ССР Олий Советлари ва область Советининг бўлиб ўтган сессиялари белгилаб берган қарор ва қонунларда аниқ ва равшан кўрсатиб берилган. 1969 йилда саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни ҳар қачонгидан ҳам кўпайтиришимиз, янги объектларни ишга туширишимиз лозим. Олмалиқ химия заводи қурилишини жадал суръатлар билан тугаллаш, «Ташсельмаш» ва «Чирчиксельмаш» заводларида қишлоқ хўжалиги учун турли машиналарни ишлаб чиқаришни кўпайтириш, Чорвоқ қурилишида ишларни тезлаштириш, шунга ўхшаш кўпгина объектларни қуриб, ишга тушириш бу йилги жанговар вазифаларимиздандир. Шуни айтиш керакки, ўтган йили айрим завод ва фабрикалар, қурилишлар йиллик планларини бажармадилар. Уларнинг кўрсаткичлари қониқарли бўлмади. Саноат корхоналарининг раҳбарлари ва партия ташкилотлари бундан тегишли хулосалар чиқариб олишлари, бу йил биронта ҳам корхонанинг оқсаб қолмаслиги, давлат планларининг сўзсиз бажарилишини таъминлашлари ғоят муҳимдир.

1969 йил қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдига катта вазифалар қўяди. Ўтган йилларга нисбатан пахта, дон, шоли, пилла, луб, сабзавот ва полиз экинлари маҳсулотлари ҳамда чорвачилик маҳсултоларини кўпроқ етиштиришимиз, қишлоқ хўжалиги ишларини механизациялаш ва илмий асосда ташкил этиш даражасини янада оширишимиз керак. Ҳосилдорликни ошириш, янги ерларни ўзлаштиришни кўпайтириш, ирригация, мелиорация тармоқларини яхшилаш — асосий вазифалардан ҳисобланади. Агар ўтган йил якунларига танқидий нуқтаи назардан қарасак, ишимизда анчагина камчиликлар содир бўлганлигини кўрамиз. Фақат уч район, 60 га яқин колхоз ва уч совхозгина пахта тайёрлаш планини бажарди. Қолган районлар, колхоз ва совхозлар давлат олдида қарздор бўлдилар. Бунинг объектив ва субъектив сабаблари бор. Йил якунлари бизга анча сабоқ бўлди. Қайси соҳаларга жиддий эътибор беришимиз кераклигини ва айрим кадрларнинг ишчанлик, ташкилотчилик қобилиятлари қандай эканлигини кўрсатиб берди. Район, колхоз ва совхозларда ва область миқёсида бўлаётган йиғилишлар ва кенгашларда бу масалаларга жиддий эътибор берилмоқда. 1969 йилги вазифалар областимиз меҳнаткашларининг диққат-эътиборида турибди.

Эндигина бошланган янги йилимизнинг мазмуни, характери алоҳида аҳамиятга эгадир. Бу йил беш йилликнинг сўнгги йили арафаси, улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги бўсағасидир. Бу йилги ишлар, хўжалик ва маданий қурилиш планларининг бажарилиш якунлари ва хулосалари беш йиллик планнинг муваффақиятли бажарилишига улкан заминдир. КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг истиқболларини, қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдида турган галдаги вазифаларни белгилаб берди. Пленум қарорларининг амалга оширилиши саноат корхоналари ходимлари меҳнатига ҳам кўп жиҳатдан боғлиқдир. Улар қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашда, турли хил машиналар ва минерал ўғитлар етиштириб беришда яқиндан ёрдам беришлари керак. Шунингдек илмий-текшириш муассасаларининг мутахассислари қишлоқ хўжалиги ишларини илмий асосда ташкил этишда, ҳосилдорликни ошириш, зараркунандаларга қарши курашда, хўжаликни рентабель юритишни ташкил этишда энг яқин кўмакчилар бўлмоқлари лозим.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети совет кишиларини янги йил билан самимий табриклар эканлар, уларга сиҳат-саломатлик, меҳнатда, ўқишда ва ижодда ўз планларини бажаришда муваффақиятлар ва зафарлар тиладилар.

1969 йил тинчлик, демократия ва социализм кучлари учун янгидан-янги ғалабалар йили бўлсин, халқимиз учун коммунизм қурилишида янгидан-янги муваффақиятлар йили бўлсин.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида областимиз экономикаси, халқ хўжалиги ва маданий қурилишини янада юксакликка кўтарайлик, халқимиз ҳаётини бундан ҳам фаровон қилиб, янгидан-янги зафарлар қучайлик.

МАТЛУБОТЧИЛАР ЮТУҒИ

Область матлубот ходимлари В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитиб, янги йил арафасида катта зафар қучдилар. Областда йиллик товар оборот плани 100,1 процент бажарилди. Аҳолига 261 миллион сўмлик саноат ва озиқ-овқат моллари сотилди. Бу 1967 йилдагидан 23 миллион сўм кўп демакдир.

Чунончи, область шаҳарлари аҳолисига 10,5 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотилди. Бу борадаги план 102,6 процент адо этилди. Нон пишириш плани эса 100,7 процент бажарилди.

Ўтган йили областда аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатадиган кўпгина корхоналар қуриб фойдаланишга топширилди. Жумладан, 94 ишчи ўрнига эга бўлган 28 та магазин, 204 ўринлик бешта умумий овқатланиш корхонаси ишга туширилди.

Область колхоз ва совхозлари ўтган йилги жуда қийин об-ҳаво шароитларида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, маҳсулот тайёрлаш ва харид қилиш планларини бирмунча ошириб бажаришга муваффақ бўлдилар.

Саноат марказларига сабзавот ва полиз маҳсулотлари жўнатиш плани анча ошириб бажарилди. Белгиланган фойда олиш плани ўн ой ичида 104,7 процент адо этилди.

Область матлубот ходимлари савдо хизматини янада яхшилаш ва қишлоқда савдо маданиятини юксалтириш юзасидан 1969 йил учун зиммаларига оширилган мажбурият олдилар.

ЕРНИ ҚАДРЛАБ

Асил деҳқон қўлига тушган ҳар қандай ер ҳам мўл ҳосил берар экан. Бу сўзнинг ҳақ эканлигини Заркент қишлоғи меҳнаткашлари Қўчқор ака Турсунбоев бошлиқ звено аъзоларининг меҳнати натижасида кўрдилар.

Улар эрта кўкламда қишлоқ йўлининг ёқасидаги 3 гектар ташландиқ ерни ҳайдаб, ариқ олаётганларида баъзилар — шу ерда ҳам экин битадими, деб таажжубланган эди.

Звено аъзолари бунга эътибор қилмай, ана шу ерларнинг ҳар гектаридан 20 тоннадан помидор олишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишди.

Миришкорлар мўл ҳосил яратиш учун ерни яхшилаб боқдилар. Улар янги экин майдонини икки марта сифатли қилиб ҳайдадилар ва яхшилаб эгат олдилар. Уларнинг яна бир муваффақияти шу бўлдики, экилган помидор кўчатлари юз процент кўкартириб олинди.

Помидор кўчатларига уч марта комплекс ишлов берилди. Ҳар гектар ҳисобига ўртача 300 килограммдан минерал ўғит солинди ва тўрт марта сувга қондирилди. Натижада ҳар туп кўчатда мўлжалдагидан анча кўп ҳосил тўпланди.

Звено аъзолари эл дастурхонига 64 тонна помидор совға қилдилар.

Қўчқор Турсунбоев, Марҳамат Дадажонова, Манзура Қўчқоровалардан иборат кичик коллективнинг бу меҳнат самараси уларнинг чин деҳқон эканлигини кўрсатди. Улар шу кунларда эса ўзларига қарашли ерларни сифатли ҳайдаб қўйиш билан бирга, далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, ариқ-зовурларни тозалашни кучайтириб юбордилар.

И. ОДИЛОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинобод» колхози.

КАСБ ҲУРМАТИ

Яқинда ҳаммага таниш раислардан бири билан суҳбатлашиб қолдим.

Унинг сочлари оппоқ оқариб кетган, юзларида қандайдир ташвиш сезилиб турарди. Суҳбатимиз дарров деҳқончилик, пахтачилик тўғрисида бормади. Ҳол-аҳвол сўрашдик, саломатликларини билиб, анча хурсанд бўлдим.

У гап орасида, «нимасини айтасиз, бу йил жуда қийналиб кетдик, неча йил раис бўлган бўлсам бу йилгидек оғир бўлмаган», деб қолди. У суҳбат давомида ўша қийинчилик, ташвиш сабабларини айтиб берди.

Ердан ҳовур кўтарилиб, тупроқ етилиши билан чигит экишга одатланган бу колхоз аъзолари ҳамиша кузда ҳосилни эрта йиғиштириб рапортни биринчилар қатори беришга одатланиб қолганлар. 1968 йил кўкламида ҳам улар ўз одатларига кўра экишни барвақт бошладилар ва қисқа муддатда тугалладилар.

Гап юритаётган колхозимиз аъзолари бу йил ҳам шундай қилган эдилар. Эрта экилган чигитлар илдиз қадаб қаторларда мурғак ғўзалар қуёшга интилиб, энди ўзини кўрсата бошлаганда ёмғир кетидан ёмғир бўлди. Орадан беш-олти кун ўтганда ҳам ёмғир тинмади, ёғингарчилик ҳафталарга чўзилди.

Энди ғўзалар яшнаб барг ёза бошлаганда сел бўлди, сел дўлга айланди. Ҳаволар жўнашиб деҳқон тракторини далага олиб келганда кечагина яшнаб турган ғўзаларнинг япроқлари саргайиб, танаси нимжонланиб қолган эди. У тракторини уватда тўхтатиб, қаторларни оралайди. Бир туп ғўзанинг илдизи чириган, наригисини кавлаб кўради. У ҳам илдизидан ажраб дармонсизланган. Механизатор ботодеҳқон билан қаторларни бирма-бир оралаб чиқди. Ҳамма жойда ғўза шикастланган. Бу деҳқон қалбини ларзага келтиради. Ерни ҳайдаб бошқатдан чигит экиш керак. Шундай қарорга келинади. Иккинчи экиш деҳқонни чарчатади, учинчи марта экади.

Хуллас, бу йилги кўклам деҳқонлар учун ҳақиқий кураш кўклами бўлди. Бу курашда деҳқонларнинг кураги ерга тегмади, табиатдан ғолиб чиқиш учун ҳамма ишни қилишди. Саратоннинг жазирама кунларида кўкламги кечикишни бартараф қилиш учун қишлоқлардаги каттадан-кичик астойдил курашди.

— Шундай қилмаганимизда эл-юрт олдида уятли бўлиб қолардик, — дейди суҳбатдошимиз, республиканинг машҳур пахтакори, ҳурматли деҳқон Ким Пен Хва. — Негаки, биз бунақа табиий қийинчилик келтирган кўкламни энди кўраётганимиз йўқ. Баҳордаги ёғингарчиликларга, ногоҳон қора совуқларга кўп дуч келганмиз. Ҳамма вақт ҳам астойдил меҳнатимиз, бирдамлик билан қилган ҳаракатимиз, энг муҳими, партия-ҳукуматимиз томонидан берилган ёрдам туфайли ана шу қийинчиликларни енгганмиз ва кузда катта хирмон кўтариб, юзимиз ёруғ бўлган.

Бу йил кўклам ҳа жуда сермашаққат келди. Бунинг устига ғўзалар кўсаги айни қуёш иссиғини кўпроқ талаб қилган пайтда, яъни энди куч тўплаб етилаётганда — августнинг охирги, сентябрнинг дастлабки кунларида ҳаво пасайиб кетди. Айниқса, кечқурунлари жуда салқин бўлиб қолди.

Балки бу гапларни айтганимизда одамлар: «Ие, деҳқонлар ҳамма айбни табиатга қўйиб, ўзларини қуруққа олишмоқчига ўхшайдилар», дейишлари мумкин. Йўқ, биз унақа деҳқонлардан эмасмиз. Шу билан бирга бор гапни айтмай ўтиш ҳам инсофдан эмас. Табиат келтирган ташвишларни енгиш учун қишлоғимиздаги каттадан-кичик, эру-аёл тер тўкиб меҳнат қилди. Биз бу меҳнатимизни ҳам писанда қилмаймиз. Чунки ўзимиз учун, пахтакорлик касбимиз ҳурмати учун шунчалик меҳнат қилдик. Меҳнатимиз зое кетмаганлигини бугунги кунда кўриб турибмиз, бунинг учун ҳаммамиз хурсандмиз.

ЙИЛИМИЗ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

Колхозимизнинг 2-агроучасткасига Тоштенов раҳбарлик қилади. У ҳурматли пахтакорлардан. Ҳар қандай оби-ҳаво қийинчиликларини ҳам енгиб, ҳар йили мўл ҳосил етиштириб келади. План тўлган куни у билан гаплашиб қолдим. Мана, у нима дейди:

— Оби-ҳаво яхши келган йили планни тўлдириш бир ғалаба, бу йилгидақа оғир йилда планни ўринлатиш қўш ғалаба...

— Жуда тўғри айтасиз, — дедим унга. — Ҳақиқатан ҳам ҳар йилгидек планни жуда ошириб юбормаган бўлсак ҳам, пландан ташқари салгина кўп пахта бердик. Ўша салгина кўп пахтамиз бултурги, бурноғ йилги пландан ташқари берган 500—600 тонна пахтамиздан қийинроққа тушди.

Деҳқонки ўз касбини ҳурмат қилмадими, у муваффақиятларга эришолмайди. Мана, бизнинг колхозни олиб кўринг. Хўжалигимиз асосан пахтачилик билан шуғулланади. Шу билан бирга шоличилик ҳам етакчи тармоқлардан. Икки-уч йил бўлди, колхозда каноп ҳам етиштирилмоқда. Чорвачилик, озми-кўпми сабзавотчилик билан ҳам шуғулланамиз. Мақтаниш эмас, хўжалигимизнинг мана шу ҳамма соҳалари бўйича берилган план, мажбурият ҳар йили ошириб бажарилади.

Пахта топшириш мажбуриятини бажармаган бўлсак ҳам, пландаги 4106 тонна ўрнига, 4114 тонна пахта сотдик. Машина билан пахта териш топшириғи ҳам ошириб бажарилди.

Меҳнатда намуна кўрсатиб, кўпчилик ҳурматига сазовор бўлган механизаторлар кўпгина бор. Қишлоғимиз меҳнаткашлари механик-ҳайдовчилардан Шораҳмедов, Меҳриев, Ли, Субанов, Ким, Эргашев каби дала баҳодирларини иззат-ҳурмат қиладилар. Чунки улар мавсумда 90—115 тоннадан пахта тердилар.

Юқорида Тоштенов раҳбарлик қилаётган агроучастка ҳақида гап кетган эди. Уста пахтакор Т. Тоштенов участкаси 690 гектар ерда пахта етиштириб гектаридан 27 центнердан ҳосил олишга муваффақ бўлди. Иккинчи ўринни Цой Валентин агроучасткаси эгаллади. Улар 156 гектар ернинг ҳар гектаридан 26 центнердан «оқ олтин» йиғиб олдилар.

Колхоз раиси пешқадам звеноларнинг иши ҳақида гапирар экан, ана шу звеноларга моҳирлик билан бошчилик қилиб, гектаридан салкам 30 центнердан ҳосил етиштиришга муваффақ бўлган звеноларнинг бошлиқлари номини тилга олади. Улар — Рустамов, Аҳмедов, Ли, Шерматов ўртоқлардир.

Табиат инжиқликларини мардонавор енгиб, маррага етиб келган бу колхоз аъзолари шу кунларда бир тан, бир жон бўлиб, келгуси йил тайёргарлигини кўрмоқдалар. Занжирли тракторлар нам ерни палахса-палахса кўчириб шудгорлаяпти. Деҳқонлар механизаторлар атрофида парвона. Улар якдил бўлиб ҳаракат қилишар экан, еримиз майин тупроқли шудгор бўлсин, келгуси йили бу йилгидан кўра кўпроқ пахта етиштириб, яна ҳам юзимиз ёруғ бўлсин, демоқдалар.

— Планни тўлдирган бўлсак ҳам социалистик мажбуриятимизни бажарганимиз йўқ, — давом этади Ким Пен Хва, — лекин биз келгуси йили мўлжалдаги мажбуриятни ҳам бажарамиз. Бу йилги мўлжаллаган, аммо бажарилмай қолган мажбуриятимиз ҳисобига ҳам пахта топширамиз, яъни 1969 йилда, беш йилликнинг тўртинчи йилида икки йилги мажбуриятимизни қўшиб бажариш учун астойдил меҳнат қиламиз.

С. МАҲКАМОВ.

НОТГА ЭЪТИБОР

Қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш яхши самаралар бермоқда. Шу кунларда барча цехларда ишлаб чиқариш илғорлари, инженер-техник ходимлардан 123 кишини ўз сафига олган 16 ижодий бригада НОТ масалалари билан шуғулланмоқда.

Комбинат қошидаги НОТ лабораториясининг 1968—1969 йилларга мўлжалланган планидаги техник тадбирларнинг 44 таси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу 502 минг сўмдан кўпроқ фойда берди.

М. МИРАЗИМОВ.

БАРАКАЛИ ЙИЛ

Ўрта Чирчиқ районининг чорвадорлари янги беш йилликнинг учинчи йилидан беҳад хурсанддирлар. Улар бу йилда маҳсулот етиштириш, чорва моллари туёғини кўпайтиришда улкан марраларни эгалладилар. Райондаги кўпгина колхоз ва совхозларда давлатга маҳсулот сотиш плани ошириб бажарилди. «Партия XXII съезди» колхози аъзоларининг ютуғини ҳар қанча мақтаса арзийди. Улар пахтачилик, сабзавотчиликни кескин ошириш билан бир вақтда чорвачиликка ҳам эътиборни кучайтирдилар. Шу сабабли бу соҳадаги план ошириб бажарилди. Давлатга 76 тоннадан ортиқ серқаймоқ сут, 30 минг 100, донадан кўпроқ тухум топширдилар.

«Ўртасарой» совхозининг бўрдоқичилари 380 ўрнига 448 тоннадан зиёдроқ гўшт топширдилар. «Полярная звезда» колхози чўпонлари ҳар бир совлиқдан 110 бошдан қўзи ва ҳар қўйдан уч килограммдан жун қирқиб олишга муваффақ бўлдилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети атоқли ҳарбий арбоб, СССР Қуролли кучларининг актив қурувчиларидан бири, 1917 йилдан КПСС аъзоси, Совет Иттифоқи қаҳрамони, Совет Иттифоқи маршали КИРИЛЛ АФАНАСЬЕВИЧ МЕРЕЦКОВНИНГ оғир ва узоқ давом этган касалликдан кейин 1968 йил 30 декабрда 72 ёшида вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ИЛЬИЧ ЯШАГАН ЖОЙЛАРДА

Владимир Ильич Ленин хонаси. Қозон шаҳри.

Ульянов шаҳридаги В. И. Ленин уй-музейи. Ульяновлар оиласи 1878—1887 йилларда ана шу уйда яшаган.

А. Абалян фотолари.

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

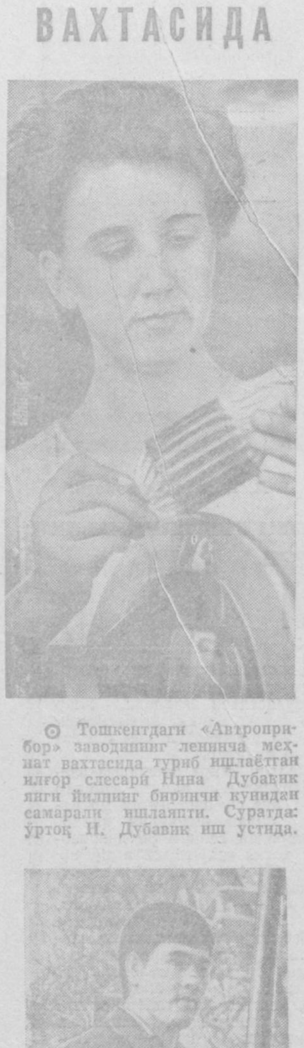

⊙ Тошкентдаги «Автоприбор» заводининг ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаётган илғор слесари Нина Дубавик янги йилнинг биринчи кунидан самарали ишлаяпти. Суратда: ўртоқ Н. Дубавик иш устида.

⊙ Тошкентдаги «Автоприбор» заводи коллективи ўртасида ўзининг ҳалол меҳнати билан обрў орттирган машинасозлар жуда кўп. Сиз суратда кўриб турган йиғувчи, Владимир Кориненко ҳам шундай пешқадамларнинг бири. У нормасини доим бир ярим баравварга етказиб бажаради.

М. Нуриддинов фотолари.

ЛЕНИН ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

РАПОРТ

(«Красний путиловец» заводида ёзиб олинган)

Йигирма бешинчи октябрда мен Смольнийда эдим. Ҳамма ёқни тун зулмати қоплаган. Смольний аланга ичида порламоқда.

Ўртоқларим билан навбатчилар хонасидан бирига жойлашдим. Милтиқларимизни деворга суяб қўйгандик.

Кутяпмиз. Вужудимизни аллақандай ҳиссиёт чулғаб олган. Биламизки, шу кеча мисли кўрилмаган воқеа содир бўларди — бутун ишчилар синфи қўлига қурол олган.

Навбатчилар хонаси ғира-шира ёруғ эди. Баъзилар ўтирган ерларида мудрар, баъзиларига эса, ҳатто ўтиришга ҳам жой йўқ эди. Шундай ёнгинамиздаги хонада съезд борарди.

Бирдан шивирлаган овоз эшитилди.

— Минбарда — Ленин.

Ухлаётганлар-у, ухламаётганлар — ҳаммалари ўринларидан туриб, интизомни бузаётганларига ҳам парво қилмай, гурр этиб зал томонга интилдилар.

Залга кириладиган эшикни ўзимизнинг путиловчилар қўриқлаб туришарди. Биз эшикни секин очиб, ичкарига кирдик ва овоз чиқармай тўхтадик. Сукунат ичида Ленин гапирарди.

Ўша кечаси буржуазия дунёси қора тунга айланди, лекин Смольний чала ёритилган шаҳарда худди океанда ярқираб турган кемага ўхшаб кўринарди.

Мен эрталабга яқин полда ухлаб қолибман. Соат ўн бирларга яқин мени уйғотишди.

— Сени Ленин чақиряпти.

Мен довдираб қолдим. Мазах қилишаётган бўлсалар керак, деб ўйладим.

— Майнавозчиликнинг ўрни эмас, оғайнилар.

— Еремеич, сен билан ҳазиллашаётганимиз йўқ.

— Роси биланми?

— Худо ҳаққи, нега ишонмайсан? Тайёрлан, ахир сен рапорт беришинг керак, — дейишди.

Мен керакли маълумотларни тўплаб, жанговар рапорт беришга тайёрландим.

Рапортни ҳарбийчасига ёдлаб ҳам олдим.

— Ўртоқ Ленин, рапорт беришга рухсат этинг. Путилов заводининг мана шунча ишчилари, мана шунча дружиначилари билан бирга кечаси соат ўн иккида Қишки саройга ҳужум қилдилар. Кеча Нарва районида ҳеч қандай воқеа содир бўлмади. Юнкерчилар тўдаси кўринмади. Нуқта. Бутун район жанговар ҳолатда. Петергоф Ишчи Депутатлар Советида кечаю кундуз навбатчилик қилиняпти. Нуқта.

Мана шуларни яхшилаб ёдлаб бўлгач, милтиғимни қолдириб Лениннинг хонасига йўл олдим.

Коридордан залга кирдим. Хонага яқинлашдим. Эшик ёнида икки путиловчи қизил гвардиячи турарди.

— Мени Ленин чақиртирган, киришга рухсат этинглар, — дедим.

Эшикни секин очдим ва қўрқа-писа оёқ учида хонага кирдим. Довдираб қолдим: бурчакдаги мўъжазгина ёзув столи ёнида Ленин ўтирарди. У шундай берилиб ёзиб ўтирардики, ҳатто хонага кирганимни ҳам сезмай қолди.

Мен столга яқинлашиб, қўлимни шапкам соябонига қўйдим-да, этигим пошнасини бир-бирига секингина уриб қўйдим.

— Келишга журъат этдим, — дедим уялиб секингина, ҳарбийчасига қаддимни ғоз тутиб.

Ленин бошини кўтарди. У мендан ҳам кўра кўпроқ уялинқираб:

— Хўш, хўш, келинг, келинг! Ўтиринг! — деди.

Стулини олдинроққа суриб, ручкасини столга қўйди. Менга ҳам жой кўрсатди ва қандай хизмат билан келганимни сўради.

— Мен Путилов заводидан бўламан. Навбатчи комендантнинг буйруғи билан бизнинг Нарва районида содир бўлган воқеалар ҳақида сизга ахборот бергани келдим.

Бояги ёдлаб олган рапортим бир зумда миямдан учиб кетса бўладими.

Ленин жилмайиб қўйди.

Мен уни сержаҳл, қаттиқ қўл киши, деб ўйловдим. Аксинча, у ўзини бошқалардан мутлақо юқори қўймайдиган камтарин киши экан.

Бу Ленинга бўлган ҳурматимни, ихлосимни янада оширди.

Мен гапириб бераверидим, у ёзиб бораверди. Бу мени анча дадиллантирди. Ҳижолат бўлганимни кўриб, у ўзини гўё бошқа бир иш билан банддек кўрсатарди, ёки ҳақиқатан ҳам у бир вақтнинг ўзида бир неча иш билан шуғулланиш қобилиятига эга эди.

Менимча, Владимир Ильич ўз ишини жиддий давом эттирди, айни вақтда сўзларимни ҳам диққат билан тинглади.

Тўхтовсиз савол берар экан, бир саҳифани тўлдириб, иккинчисига ўтарди.

Қисқагина рапорт ўрнига берган оғзаки ахборотимни Ленин зўр қизиқиш билан тинглади.

Лениннинг хонасидан ўзимда йўқ хурсанд бўлиб чиқдим. Навбатчилар хонаси томон борар эканман, миямда ҳар-хил ўй-хаёллар қайнарди.

Навбатчилар мени ўртага олишиб, суриштира кетишди.

— Гапир, Еремеич, тезроқ гапира қолсанг-чи, у сени қандай қабул қилди ва нималар деди?

ЎРМОНДА

(Москвада ёзиб олинган).

Ильич табиатни, айниқса ов қилишни жуда яхши кўрар эди. Ўрмонга бориб қолгудек бўлса, ўзўзидан овга берилиб кетарди. Унинг учун ов — дам олишнинг энг яхши усули эди.

Йигирма иккинчи йилнинг қаҳратон қиш кунларидан бирида дарахтлар совуқнинг зўридан торсторс ёрилиб, қуёнлар қор тагига яширинган бир пайтда, Горки шаҳри атрофидаги ўрмонда уйқусираб, ўз инидан чиқиб кетган бир қуённинг изидан бориб, уни топмоқчи бўлдим. Қуён изидан қувиб, анчагина йўл юриб қўйибман.

Уни қидириб топишга кўзим етмагач, ҳафсалам пир бўлиб, итимни қайтардим-да, бошқа томонга қараб кетдим.

Мендан олдинда югуриб кетаётган Гончар бирдан тўхтади-ю, қулоқларини динг қилганича ириллай бошлади. Бу — ўрмонда бегона киши билан учрашиш аломати эди.

Ён томонга, одамларнинг овози келаётган тарафга қараб юрдим. Унча катта бўлмаган ялангликда уч киши турарди. Улардан иккитаси буруқситиб папирос чекар, учинчиси эса, ўрта бўйли, кигиз этик кийган, калта пўстинли, қўзичоқ терисидан тикилган қулоқчинли киши эди. У милтиғининг қўндоғини қўлтиғига қисиб, қўлларини енгларига суқиб олган. Истараси иссиқ, кишида бир умр эсдан чиқмайдиган таассурот қолдирадиган ёқимли киши эди у. Унинг қиёфаси худди шундайлигича кўз ўнгимда қолди.

Ялангликка яқинлашганимда овчилар менга, тўғрироғи, менга эмас, қўлимдаги қўшотар милтиғимга қизиқиб қарадилар. Эгнимдаги қўй терисидан тикилган калта пальто, оёғимдаги ямоқ кигиз этик, қўлбола чанғим билан болапақир қишлоқ овчиларига жуда ўхшаб кетардим.

Истараси иссиқ ҳалиги киши жилмайиб сўради.

— Қани йигитча, қуёнлар қаерда?

— Иккитасининг орқасидан қувлагандим, — жавоб бердим мен, — лекин ҳаракатим зое кетди. Ҳатто ўқ узишга ҳам улгура олмадим.

— Ўзи умрингда ҳеч қуён отганмисан, а?

— Ҳа, отганман, — жавоб бердим мен.

Дарҳол овга усталигим ҳақида оғиз кўпиртириб гапира кетдим.

У мен билан хайрлашаётиб:

— Хўп, омадингни берсин, — деди.

— Овинг бароридан келсин, олгину олдирмагин, йигитча, — деб ҳазиллашиб қўйди унинг ўртоғи.

Мен кетдим.

Фақат анчадан кейин портретга қараб, бу овчининг ким эканлигини билиб олдим. Биз томонларда тез-тез ов қилиб турадиган бу киши — Ленин экан.

Бу — менинг Ильич билан биринчи учрашувим эди. Иккинчи марта уни Кремлда, Мавзолейда кўрдим.

МЕНИНГ ИСТАГИМ

(«Красний Октябрь» кондитер фабрикаси ишчиларидан ёзиб олинган).

Ҳозир кўп нарсани унутиб қўйганман, чунки хотирам анча ўтмаслашиб қолган, Ахир, етмиш тўрт ёшни уриб қўйганман-да. Шундай бўлса ҳам Владимир Ильич билан бўлган учрашувимизни жуда яхши хотирлайман.

У Москвага келганда фабрикамиз ишчилари ҳам ҳамма қатори Большой театрга Лениннинг нутқини тинглашга боришди. Ўзим бўлсам крепостнойлик тузуми даврида туғилиб, минг тўққиз юз биринчи йилдан бери фабрикада ишлайман.

Менга:

— Иван Ильич, Лениннинг нутқини тинглашни хоҳлайсанми? — деб қолишди.

Хоҳлайсанми эмиш-а? Ленин тўғрисидаги кичкина брошюралардан тортиб, катта-катта китобларгача жуда кўп ўқиганман. Ёшлигимда «Искра» газетасиниям ўқирдим.

Байрамларда киядиган костюмимни кийиб, ясаниб олдим. Бошқалар билан бирга тантанали мажлисга, Ленин билан учрашувга ошиқардим. Буни жуда яхши эслайман. Ўшанда ўзимча, ҳозир бораман-да, бизга қилаётган ҳамма яхшиликлари учун унга миннатдорчилик билдираман, деб ўйлардим.

Большой театрда ҳамма жойлар банд эди. Юқорига чиқиб ўтиришга мажбур бўлдим. У ердан пастга қарадим: ўҳ-ҳў бу ерда Ленинга миннатдорчилик билдириш у ёқда турсин, ҳатто унинг ўзини кўриб, доно сўзларини эшитишнинг ўзи амри маҳол эди.

Залга йиғилган одамларга кўз югуртириб бўлгач: — Ленин қаерда? — деб ўз-ўзимдан сўрадим.

Сўзимни тамомламасимданоқ, бирдан чапак чалиниб, «ура» садолари янгради.

Чор атрофи духобалар билан жиҳозланган балкондан пастга қарасам, шундоққина балконнинг тагида Ленин турибди.

Афтидан, у нутқ сўзлашга ошиқарди. Одамлар қарсак чалар эканлар, у чўнтагидан дастрўмолини олди-да, юзидаги терларини арттач, қўли билан жилеткасини ушлаганча:

— Энди, — деб гап бошлади у, — бизнинг ҳамма ашаддий душманларимизга, яъни Колчак ва унинг ҳамтовоқларига маълум бўлсинки, республикамиз тобора ўсиб бормоқда. Ишчи-деҳқонлар ҳокимияти кучли. Советлар ҳокимиятининг етишиб чиқаётган ёш кучлари худди гирдобдек бутун ер юзини ўраб олмоқда.

Агар Кондраковнинг мендан Ленин тўғрисида сўрашини билганимда эди, унинг нималар деганини ва қандай доно маслаҳатлар берганини ёзиб олган бўлардим. Мана шуларни ёзиб олмаганимга жуда ачинаман.

Қанчадан-қанча биродарларимиз йиғилган ўша кечада иложи бўлганда, албатта, Лениннинг ёнига бориб:

— Азиз Владимир Ильич, суққа бошим ва қадоқли қўлимдан бошқа ҳеч нарсам йўқ. Уларни ол-да, ундан озодликни ҳимоя қилишда ва ҳаётимизнинг равнақ топишида фойдалан, — деб айтган бўлардим.

ТУШУНМОВЧИЛИК

(«Красний путиловец» заводида ёзиб олинган).

Йигирманчи йилларда, Смольний губерния комитети секретарининг ёрдамчиси бўлиб ишлаб юрган вақтимда, марҳум Демидов телефон қилиб, менга қуйидаги воқеани ҳикоя қилиб берганди. У ўша вақтда Белий шаҳар уезд исполкомининг раиси эди.

У ерда катта ўрмон, жуда овбоп жойлар бор эди. Қиш кунларининг бирида Владимир Ильич оғайниси билан у ерга ов қилиш учун жўнашади. Кишиларнинг эътиборини тортмаслик учун юк вагонида кетишади.

Поезддан тушган заҳоти ов қилиш учун ўрмонга йўл олишади. Лекин кимдир бу икки ажойиб кишини тўсатдан ушлаб, Белий шаҳри ихтиёрига топширади. Ўша вақтда уездларда йўлтўсарлар жуда кўпайиб кетган эди.

Уезд исполкомининг раиси зудлик билан Смоленскка телефон қилиб, губкомни чақириб беришларини сўрайди.

— Телефонда гапираётган ким? — деб сўради у. — Губком секретарининг ёрдамчисими? Ўртоқ Шубинми? Мен ўрмонда икки овчини ушладим. Улардан бири ўзини «Ленинман», деб даъво қиляпти. Нима қилсам экан? Қўйиб юборайми ёки қуролсизлантириб Смоленскка жўнатайми?

Мен унга:

— Яхшиси, сен сабр қилиб тур. Мен ҳозир губком секретарини топиб келаман, — дедим.

Тезда секретарни топиб келдим. У телефонда шахсан ўртоқ Ленин билан гаплашди ва Демидовнинг шошма-шошарлигидан ҳижолат тортиб, ундан кечирим сўради.

Шундай қилиб, Лениннинг бу галги ови ўнгидан келмади.

Русчадан
Мунира АБДУШУКУРОВА
таржимаси.

ЧЕВАРЛАР — ДОҲИЙ ЮБИЛЕЙИГА

«Юлдуз» фирмасида сўнгги йилларда ишлаб чиқарилаётган хушбичим кийим-кечаклар харидорлар дидига жуда мос тушмоқда. Аҳолининг бу маҳсулотларга бўлган талабини қондириш мақсадида фирмада кийим-кечак ишлаб чиқариш ҳажми йил сайин 10—15 процент ортиб бормоқда. 1968 йилда фирма коллективи ўз зиммасига катта мажбурият олган эди. Чеварлар давлат топшириқларини муваффақиятли адо этдилар. Улар йиллик планни 20 декабрдаёқ бажаришди.

Беш йиллик планни муддатидан аввал адо этиш ва доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашаётган чеварларнинг ютуқлари кишини жуда қувонтиради. Қўли гул чеварлар планга қўшимча 1 миллион 280 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилган эдилар. Сўзларининг устидан чиқишди.

Коллектив маҳсулот сифатини яхшилашда ҳам самарали натижаларни қўлга киритди. Ишлаб чиқариш резервларини ишга солиш, меҳнат маданиятини кўтариш, саноат эстетикасига амал қилиш туфайли ўтган йили ишлаб чиқарилган ялпи маҳсулотнинг 92,1 проценти биринчи сортни ташкил этди. Бу кўрсаткич 1967 йилдагига нисбатан 1,2 процент кўпдир. 1968 йил планига нисбатан эса 0,7 процент ортиқ. Кийим-кечаклар бичиш-тикиш ҳаражатлари ҳам кескин пасайиб бормоқда. Ҳар бир сўмлик маҳсулот тайёрлаш учун планда 88,7 тийин сарфлаш кўзда тутилган бўлса, амалда 87,3 тийинни ташкил қилди. Ана шулар туфайли белгиланган 3 миллион 200 минг сўм ўрнига 3 миллион 687 минг сўм фойда олинди.

Фирмада рационализатор ва ихтирочилар ҳаракати тобора кенг қулоч ёймоқда. Новаторларнинг ижодий изланишлари учун барча имконият яратиб берилган.

Шунинг учун новаторларнинг 53 та таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилиниб, 239 минг сўм фойда кўрилди. Ана шу таклифлар, ихтиролар натижасида 46 минг квадрат метр газлама, 150 минг киловатт-соат электр қуввати иқтисод қилинди.

Энг яхши таклифлари билан чиққан ихтирочилардан Н. Аминжонова, В. Булкин, Р. Шомуродов, А. Салухова, В. Сигаев кабиларнинг изланишлари кўпчиликка манзур бўлмоқда.

— Фирмамизда 276 КПСС аъзоси ва аъзоликка кандидатлар ва уларга эргашаётган 520 комсомол аъзоси бор. Уларнинг ғайрат-шижоати фирмамиз обрўйига-обрў қўшмоқда, — дейди фирма партия комитетининг секретари ўртоқ Анвар Икромов.

Ҳа, ана шу коммунист, комсомолларнинг ғайрат-шижоатини ҳисобга олиб, фирма маъмурияти беш йиллик планга қўшимча 53 минг донадан ортиқ турли кийим-кечаклар ишлаб чиқариш, 240 минг квадрат метр газлама, 700 минг киловатт-соат электр қуввати тежаб қолишга қарор қилишган. Бундан ташқари 100 та янги моделни ўзлаштириш ва 500 га яқин ихтирочилик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш ҳам кўзда тутилган.

Юқоридаги кўрсаткичлар ҳаётий эканлигини йиллик ютуқлар ва кўплаб чеварларнинг 1969 йилнинг март ва апрель ойлари ҳисобига ишлаётганликлари мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Бунда фирма машъалаларидан Р. Содиқова, Н. Юсупова, З. Одилова, М. Лобанова, С. Асқарова, Г. Климкина, Р. Ибодова ва ўнлаб бошқа мотористкаларнинг номларини қайд қилиш ўринлидир.

— Ютуқларимиз доҳиймизнинг 100 йиллик юбилейига муносиб совғамиз бўлсин — дейишмоқда чеварлар.

С. СУЛТОНОВ.

⊙ ОЛИЙ ўқув юртлари шаҳарчасида яна бир икки қаватли ҳашаматли бино қад кўтарди. 260 ўринли бу кафе-ошхона янги йил арафасида қўлдан чиқарилиб, студентларга совға қилинди. Суратда: бинода сўнгги пардозлаш ишлари амалга оширилмоқда.

М. Баржанов фотоси. (ЎзТАГ).

КОММУНИСТ — ҲАММА НАРСА УЧУН ЖАВОБГАР

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

«Ташсельмаш» заводи пахта териш машиналари ишлаб чиқарадиган мамлакатдаги йирик ва ягона корхоналардан ҳисобланади. Бу ерда машиналар ишлаб чиқариш йилдан-йилга кўпаймоқда. Агар 1959 йилда бор-йўғи 483 та пахта териш машинаси тайёрланган бўлса, бу йил салкам 7 мингта «зангори кема»лар пахтакорларга етказиб берилди. Корхона 1969 йилда 1968 йилдагига нисбатан пахта териш машиналари ишлаб чиқаришни кескин кўпайтиради.

Завод коммунистларининг умумий йиғилиши ва партия хўжалик активи йиғилишида зиммага олинган янги мажбуриятларни бажариш учун қандай тадбирларни амалга ошириш кераклиги ҳартарафлама ва чуқур таҳлил қилинди. Бу ҳақда завод коммунистларининг яқинда бўлиб ўтган бешинчи ҳисобот-сайлов конференциясида ҳам конкрет таклиф ва мулоҳазалар ўртага ташланди.

Конференция заводдаги ҳар бир коммунист ўз зиммасига юклатилган вазифани чуқур тушунгани ҳолда иш олиб бораётганлигини, бир киши ҳамма учун ҳамма бир киши учун шиори остида меҳнат қилаётганликларини қайд қилди.

Нотиқлар ишлаб чиқаришда фойдаланилмай ётган резервларни айтиб ўтдилар. Штурмчиликка йўл қўяётганларни танқид қилдилар. Ўзини қопламаётган харажатлар тўғрисида, машиналарнинг айрим узел ва деталлари сифатсиз тайёрланаётганлиги ҳақида гапирдилар. Айрим цех партия ташкилотлари ва партия группалари олиб бораётган ташкилотчилик ва тарбиявий ишларнинг бўшлигини, комсомолга раҳбарлик ҳозирги талаблар даражасида эмаслигини, ишчиларга маданий ва маиший шароит яратиб бериш тўғрисида завод касаба союз комитети ва цех касаба союз ташкилотлари етарли ғамхўрлик қилмаётганлигини танқид қилдилар.

Докладдан сўнг биринчи бўлиб инструмент цехи партия ташкилотининг секретари Б. Назаров сўзлади. У цех коммунистлари олиб бораётган партиявий-тарбиявий ишлар ҳақида қисқача тўхталиб коллективнинг куч-ғайратини октябрь Пленуми қарорларини бажаришга сафарбар қилиш юзасидан қилинаётган ишлар тўғрисида сўзлади.

Цех коллективи олдида штамплар қирқадиган ва ўлчайдиган янги асбоблар ясаш вазифаси туради. Бироқ завод дирекцияси буйруғи билан эса юқори малакали мутахассислардан 25—30 киши ҳар ойда йиғув цехида ишлашга юборилади. Улар ишлаб чиқариш программасини бажаришда ёрдам берадилар.

Бу завод учун фойдалими? Йўқ, албатта. Биринчидан, инструментчилар оснастка тайёрлаш планини бажармайдилар, иккинчидан, йиғув цехида агрегатларни йиғиш учун уларга тўрт-беш баравар юқори ҳақ тўланади. Чунки уларнинг разрядлари юқори.

Мана бир мисол: каркас йиғишга норма бўйича 4 сўм туланади. Инструментчиларга эса амалда 16 сўм тўлайдилар. Бундай практикага барҳам бериш керак. Меҳнатни илмий асосда ташкил этишнинг йўлларини қидириш лозим. Бунинг учун йиғув цехи партия ташкилоти коллектив ўртасида катта ташкилотчилик ишларини олиб бориши лозим.

Пахта териш машиналари ишлаб чиқаришни кўпайтиришда 15-механика-йиғув цехи коллективининг роли катта.

— Агар биз, — дейди ана шу цех слесари Т. Ҳайдаров, — ҳозир бир кеча-кундузда 15—16 тадан машина ишлаб чиқараётган бўлсак, 1969 йилда бу суръат камлик қилади. Зиммага олган вазифани бажариш учун эса бир кеча-кундузда 24—26 машина йиғишимиз керак. Бутун коллектив ва коммунистларнинг куч-ғайрати ана шу мақсадга, фойдаланилмаётган резервларни ишга солишга қаратилиши лозим. Бундай резервлар цехимизда бор. Даставвал 60 га яқин эскириб қолган ускуналарни алмаштириш керак. Эндиликда улар икки сменада ишлаш учун яроқсиз бўлиб қолди. Шу туфайли ҳам кўпгина станокчилар иккинчи сменага келганларида ўзлари ишлайдиган станоклар ремонт қилиниб, созлангунча икки-уч соатлаб бекор туриб қоладилар. Агар бунинг устига ҳар куни турли сабабларга кўра кўплаб кишиларнинг ишга чиқмай қолишларини ҳам айтсак, қанчадан-қанча ишчи вақти бекор ўтаётганлигини тасаввур қилиш қийин эмас. Ана шу сингари резервлар ҳисобига бир кеча-кундузда қўшимча равишда 4—5 тадан машина тайёрлаш мумкин.

Конференция делегатларидан 15-цех слесари Т. Ашуров, завод комсомол комитетининг секретари К. Хўжаев, электр цехи партия ташкилотининг секретари Ф. Воробьев, 2-механика цехи бошлиғи Г. Хацринов ва бошқа ўртоқлар ишчиларга маданий-маиший шароитларни яратиб бериш тўғрисида сўзладилар. Улар айрим вақтларда ишчиларга ҳатто минимал шароитлар ҳам яратиб берилмаслигини таъкидладилар.

Цехларда олиб борилаётган оммавий-сиёсий, ташкилий ишларни ҳам кучайтириш, қизил бурчакларни яхшилаб жиҳозлаш керак. Газета ва журналларни ўз вақтида келтириб туриш лозим. Кўргазмали агитациядан кенг фойдаланиш талаб этилади.

— Цех партия ташкилотлари, — деди завод комсомол комитетининг секретари К. Хўжаев, — ёшларни тарбиялаш тўғрисида кам ғамхўрлик қиладилар. Улар бошлаган яхши ташаббуслар ҳамма вақт ҳам қўллаб-қувватланмайди. Ёшларнинг ишлаб чиқариш ветеранлари ва тажрибакорлар билан учрашуви камдан-кам ташкил этилади.

Конференцияда Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Пахта териш машиналари ишлаб чиқаришни кўпайтириш тўғрисида»ги қарори муносабати билан завод олдида турган конкрет вазифаларни бажаришда цех партия ташкилотлари, завод партия комитети ва ҳар бир коммунистнинг бурчи белгиланган қарор қабул қилинди.

Партия комитетининг биринчи йиғилишида П. А. Юсупов завод партия комитетининг секретари қилиб сайланди.

ЙИЛИМИЗ ЯКУНИ

Кейинги йилларда совхозимиз ҳар тарафлама юксаляпти. Маҳсулот ишлаб чиқариш йил сайин кўпайяпти. Бунга сабаб шуки, ишчиларимиз ўртасида социалистик мусобақа кучайтирилаётгани, моддий бойлик яратаётган кишиларга ғамхўрлик тобора яхшиланиб бораётганлигидадир. Ҳосил тақдири учун ҳар бир ишчи қайғуряпти.

Деҳқонларимиз ҳар қандай қийинчиликларни назар-писанд қилмай, қир-адрларда сабзавот экинлари етиштиряптилар. Бизда сув танқислиги ҳали батамом тугатилгани йўқ. Кўпгина майдонлардаги экинлар насослар ёрдами билан суғориляпти. Ҳар бир томчи сувдан самарали фойдаланяпмиз. Экинлар парваришини илғор агротехника фани ютуқлари асосида ўтказяпмиз. Бу эса бегона ўтларнинг камайишига, ҳар бир гектар ердан белгиланганига нисбатан кўпроқ ҳосил олишга имкон бўлаётир.

Бу ўринда ўртоқ Абдужамил Ширинов бошлиқ бригада аъзоларининг ишини тилга олсақ арзийди. Бу ерда ишчи кучи кам. Шунга қарамай, бригада аъзолари бир кучларига ўн куч қўшиб, ҳалол меҳнат қилишди.

Натижада экин майдонлари бегона ўтлардан ҳоли бўлди. Кўчатлар чанқатиб қўйилмади. Вақтида озиқлантирилди, чопиқ сифатли ўтказилди. Бригада аъзолари ўтган йили 350 тоннага яқин сабзавот маҳсулотлари етиштирдилар. Обиҳаво қийинчиликларини енгган ишчилар ҳар гектар помидордан 22 ўрнига 24 тоннадан ҳосил олишга эришдилар.

3-бригадага Абу Ерембетов раҳбарлик қиляпти. У камтар, ташкилотчи ва ғайратли раҳбар, ишчилар ўртасида катта обрўга эга. Улар ҳар гектар ердан кўпроқ хосил етиштиришга ҳаракат қилдилар. Ҳалол меҳнат зое кетмади. Ҳар гектар ердан пландаги 9 ўрнига 18 тоннага етказиб, ёки планни икки баробар бажарган ҳолда сабзавот маҳсулоти топширишга эришдилар. Бу ердаги деҳқонлар картошка етиштиришда ҳам катта тажриба тўплашган. Шу сабабли ҳар гектар майдондан 8,6 ўрнига 16 тоннадан зиёдроқ картошка топширишга эришилди. Ваҳоланки, 1967 йили шу ерлардан олинган картошка 12,5 тоннадангa тўғри келган эди. Полиз экинлари, етиштиришдаги ишлар ҳам салмоқли бўлди. Сабзаводкорлар бу соҳадаги топшириқни бир ярим баробар ошириб бажаришга эришдилар.

Бизда меҳнатнинг звено принципи асосида ташкил қилиниши қўл келаяпти. Шу сабабли кўпгина звеноларда маҳсулот етиштириш тобора кўпайиб бормоқда. Бунга мисол қилиб Карим Тоиров бошлиқ звено аъзоларининг ишини кўрсатиш мумкин. Звено аъзоларининг ҳаммаси уюшқоқлик билан меҳнат қилди. Ҳосилни йиғиштириб олишда нобудгарчиликка, талон-торож қилишга йўл қўйилмади. Шунинг учун бу ерда ҳамма соҳалар бўйича топшириқ ошириб бажарилди.

Ўртоқ Хан Ен Сен бошлиқ звено аъзолари 16,5 гектар ерга пиёз экиб, деҳқончилик қилишган эди. Улар пиёзни суғоришда, ўтоқ қилишда, озиқлантиришда ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатдилар. Натижада ҳар гектар ердан 15 ўрнига 27 тоннадан ҳосил йиғиштириб олинди. Биргина шу звено аъзоларининг давлатга топширган пиёзи 452 тоннадан ошиб кетди. Шуниси қувончлики, бу ерда ҳар бир дона пиёзнинг оғирлиги 800—1200 граммгача етди.

Звеноларда механизация тобора кенг жорий қилинмоқда. Ёш ишчиларимиздан тракторчи, механизатор кадрлар тайёрланяпти. Улар ўзларига юклатилган вазифани сидқидиллик билан адо этиб, мўл ҳосил етиштиришга муносиб ҳиссаларини қўшаяптилар.

Кўпчилик бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилса, ноқулай ерлардан ҳам мўл ҳосил кўтариш мумкин экан. Буни биз ўз тажрибамизда синаб кўрдик. 1965 йили 127 гектар ерга сабзавот экиб, ҳар гектаридан 8,5 тоннадан ҳосил олган эдик. Умумий сабзавот ҳосилимиз 530 тоннага етган эди. 1967 йилда эса 150 гектар ерга сабзавот экиб, ҳар гектаридан 17,5 тоннадан маҳсулот олиб, 2600 тонна сабзавот сотишга эришдик. 1968 йилда ҳар гектар ердан олган сабзавотимиз 18 тоннага етди.

Кўп ҳосил етиштирилиши ишчиларнинг даромадини оширишга имкон бермоқда. Эндиликда оддий ишчиларнинг ойлик иш ҳақи ўртача 75—80 сўмга, механизаторларники эса 115 сўмга тўғри келяпти. Кейинги икки йилдан бери хўжалик молиявий жиҳатдан анча мустаҳкамланди. Нуқул даромад келтирадиган, рентабелли совхозлардан бирига айланиб қолди. Экинлардан зарар қилиш тамомила тугатилди, десак бўлади. Ўтган йилнинг дастлабки якунларини кўздан кечирар эканмиз, жамғармамиз яна ҳам кўп бўлажагини кўрамиз. Биргина пиёздан оладиган даромадимиз салкам 200 минг сўмга тўғри келаяпти.

Миришкор деҳқонларимиз ўтган йили 2400 тоннага яқин сабзавот, 600 тоннадан ортиқ картошка, 1300 тоннадан ортиқ полиз экинлари маҳсулотлари сотишга эришдилар. Биз 1969 йил мўл ҳосилига ҳозирдан бошлаб пухта замин яратишга ҳаракат қиламиз. Кузги ғалла экиш плани ортиғи билан адо этилди. Анчагина майдонларга эртаги пиёз экиб қўйилди. Тракторчиларимиз мусобақани кучайтириб, экинлардан бўшаган ерларни сифатли шудгор қилиб қўйдилар.

А. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Калинин районидаги «Москва» совхозининг директори.

ПУХТА ЗАМИН

Абдужаббор Қодиров бошлиқ звено аъзолари Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхозда беш йилликнинг учинчи йилини муносиб кутиб олди. Мавжуд 53 гектар ернинг ҳар гектаридан 26 ўрнига 28 центнердан ҳосил кўтарилди. Звено бошлиғининг ўзи «зангори кема» бункеридан 100 тонна дур тўкди.

Шу кунларда звено далаларида иш қизғин. Келгуси йили ҳам мўл ҳосил кўтариш иштиёқида ерни тўйдирмоқдалар. Ҳар гектар ерга 300 килограммдан суперфосфат солиниб, мавжуд 53 гектар майдон 30-32 сантиметр чуқурликда ҳайдаб қўйилди. Энди улар звенога қарашли сув шохобчаларини тозалаб, келгуси йилга тахт қилиб қўйиш учун курашмоқдалар.

А. АБДУРАИМОВ.

⊙ Абдужаббор Эркаев Оҳангарондаги 9-шахтанинг илғор кончиларидан ҳисобланади. У кўмир қазиб чиқаришда яхши кўрсаткичларга эришмоқда. Суратда: ўртоқ А. Эркаев.

Ж. Раззоқов фотоси.

ДОН МЎЛ БЎЛДИ

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг миришкор деҳқонлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан йил сайин мўл ҳосил етиштириб келишяпти. Улар беш йилликнинг учинчи йилида ғаллачиликни ривожлантиришда айниқса катта муваффақиятларга эришишди.

Колхознинг Ан Ге Хуп бошлиқ ғаллачилик бригадаси аъзолари 2552 гектар лалмикор ерга дон эккан эди. Барча ғаллазорлар қулай агротехника муддатларида бороналанди, минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирилди. Далаларда бегона ўт деярли бўлмади.

Хўжаликнинг бепоён ғаллазорларида мўл ҳосил етиштирилди. Ҳар гектар ердан 16 центнердан буғдой, 14 центнердан арпа ҳосили ўриб-йиғиб олинди. Давлатга дон сотиш йиллик плани 228 процент адо этилди.

Колхозда шолидан кўтарилган хирмон ҳам баракали бўлди. 57 гектар ерга экилган «УзРОС—7» навли шолининг ҳар гектаридан пландаги 50 центнер ўрнига 64.7 центнердан ҳосил ўриб-йиғиб олинди.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида бундан ҳам мўл ҳосил етиштириш мақсадида ҳозирданоқ зарур тадбирлар кўриляпти. Кузги ғалла экиш қисқа муддатда соз ва сифатли ўтказилди. Хўжалик деҳқонлари КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарорларига жавобан дон етиштиришни тобора кўпайтириш юзасидан пухта режалар тузишяпти.

Б. АЗИЗОВ.

ПАРНИКЛАРДА ИШ ҚИЗҒИН

Киров номли колхознинг иккита участкасидаги парник хўжаликларида ромларни ремонт қилиш, чуқурларни тозалаш, қамиш бордонлар тўқиш ишлари олиб бориляпти. 3000 га яқин ромнинг 1500 дан ортиғи ремонт қилинди. 342 та чуқурнинг 200 таси тайёр бўлди. Шу кунларда тайёр чуқурларга маҳаллий ўғит солиниб, карам уруғи сепишга тахт қилиб қўйилди. Ромларнинг устига ёпиш учун 1000 дона бордон тўқилди. Шунингдек, 4 та прицепли трактор ва 2 та машина парник чуқурларига солиш учун фермалардан маҳаллий ўғит ташиб келтирмоқда.

Колхозда 600 гектарга яқин майдон шудгорланди. 60 гектар ерга пиёз уруғи сепиб қўйилди. Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига умумхалқ мусобақасига қўшилган Орджоникидзе районидаги бу хўжалик коллективи кўклам олди тайёргарликларини авж олдириб юборди.

И. РУСТАМОВ,
Н. АБДУРАСУЛОВ.

ЖАҲОНДА ЭНГ КАТТА

Ору (Эстония ССР). (ТАСС). Эстония торф индустриясининг пешқадами — Яан Анвельт номли Ору торф комбинати иккинчи навбатининг прессларидан дастлабки туркум брикет олинди. Энди комбинат мамлакатимиздагина эмас, шу билан бирга бутун дунёда энг катта торф брикет корхонасига айланди. Корхона йилига 250 минг тонна брикет чиқаради. Комбинат икки брикет заводининг машина ускуналари ГДРда тайёрлаб берилди.

Комбинат иккинчи навбатининг фойдаланишга топширилиши Эстония аҳолисини арзон рўзғор ёқилғиси билан таъминлаш проблемасини асосан ҳал қилишга имкон беради.

РЯЗАНЬ ОБЛАСТИДА ДАСТЛАБКИ КОН ҚУДУҚ

РЯЗАНЬ, (ТАСС). «Ярославнефтегазразведка» трестининг пармаловчилари Рязань областида нефть чиқариладиган биринчи «Сомовская-1» разведка кон-қудуғини пармалай бошладилар. Қудуқнинг дастлабки неча юз метри қазиб қўйилди.

Она-Ватан бўйлаб

ҚУТБ ТУНЛАРИ ПИСАНД ЭМАС

МУРМАНСК. (ТАСС). Область бинокорлари янги йил арафасида ўн тўртта болалар боғчасини битказиб топширдилар. Бу ерда ўтган йили жами 790 та боғча қурилди.

Болалар боғчаларининг кўпи «сунъий қуёш», оранжереялар билан ускуналанган. Буларда қутб тунлари сайроқи қушларнинг товушини эшитасиз. Шундай қилиб энди узун қутб туни болаларга писанд эмас. Бу қувноқ муассасаларнинг чиройли номларини эшитинг: «Офтоб», «Бўтакўз», «Мойчечак», «Аҳил болалар» деган номлар берилган.

«ЎРМОН ЭРТАГИ» МЕҲМОНХОНАСИ

МОГИЛЕВ. (ТАСС). Бобруйск районидаги Каменка қишлоғи яқинида жойлашган хушманзара қарағайзорда меҳнаткашлар ҳордиқ чиқарадиган катта база очилди. Базада ётоқхонали тўртта корпус ва ресторан бор. Ресторан кўтос, кийик, лайлак, қуён каби ҳайвон ва қушларнинг тулумлари билан безатилган. Чилчироқлар ўрнига шамлар ўрнатилган кийик шохлари ёруғида ўтирасиз. Столлар ўрнига йўғон ғўла ёғочлар қўйилиб устига белорус дастурхонлари ёзилган, стул ўрнида қадимий ёғоч скамейкаларда ўтирасиз. Ҳамма идиш-товоқ сополдан, қошиқлар эса ёғочдан ишланган. Бу ерда дастурхонга фақат белорус миллий таомлари тортилади.

Белоруссия ССР ва республика компартиясининг 50 йиллиги байрамида қатнашган Болгария Халқ Республикаси меҳнаткашларининг делегацияси янги меҳмонхонага ташриф буюрган кишиларнинг биринчиси бўлди.

БАРЧА СОВХОЗЛАР ХЎЖАЛИК ҲИСОБИГА ЎТДИ

РИГА. (ТАСС). Латвиядаги совхозлар тўла хўжалик ҳисобига ўтди. Буларга экин майдонларининг қарийб учдан бири ва жамоат сектори маҳсулотининг қарийб 40 проценти тўғри келади. Тўла хўжалик ҳисобига ўтишдан олдин катта тайёргарлик иши бажарилди. Тажриба тариқасида беш совхоз салкам бир йил тўла хўжалик ҳисоби шароитларида ишлади. Бу нарса совхозларнинг молиявий ва хўжалик фаолиятига ижобий таъсир қилди.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ЧЕХОСЛОВАКИЯДА БЎЛИШИ

ПРАГА, 2 январь. (ТАСС). Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан Чехословакияга келган КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев бошчилигидаги КПСС делегацияси 31 декабрда ва 1 январда Чехословакия Социалистик Республикасининг ҳаёти билан танишишни давом эттирди. Делегация аъзолари ЧКП партия ходимлари билан учрашдилар ва суҳбатлашдилар.

Кеча делегация Кладно яқинидаги Лидице посёлкасини ва ўша ердаги фашист террори қурбонлари ёдгорлик музейини бориб кўрдилар.

Делегация музейнинг хотира дафтарига қуйидагиларни ёзиб қолдирди: Лидице қурбонлари халқларни ҳушёрликка чақирмоқда. Социалистик мамлакатларимиз дўстлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлаш — ўтган уруш фожиаларининг такрорланмаслиги учун, ҳеч ким халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини бузаолмаслиги учун гаровдир.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ТУҲФАСИ

ЯУНДЕ, 2 январь. (ТАСС). СССРнинг Камерундаги элчихонаси вакили янги йил арафаси Камерун Қизил Крест жамиятининг раиси, Шарқий Камерун бош министри Симон Пьер Чунгига СССР Қизил Крест ва Қизил ярим ой жамиятлари союзининг туҳфаси — «Халқлар дўстлиги» кинофильмини топширди. Симон Пьер Чунги Камерун Қизил Крестига кўрсатган ёрдами ва унинг ҳамма тадбирларида актив қатнашганлиги учун Совет Қизил Крести билан СССРнинг Камерундаги элчихонасига қизғин миннатдорчилик билдирди. У ҳар икки ташкилот ўртасидаги ҳамкорликка юксак баҳо бериб, бу ҳамкорлик иккала мамлакат ўртасидаги дўстликни ривожлантиришга ёрдам беради, деди.

ЧССРНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ПРАГА, 2 январь. (ТАСС). Чехословакия Телеграф агентлигининг хабар беришича, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Л. Свобода Чехословакия Федерацияси тўғрисидаги биринчи конституцион қонунга биноан 1969 йил 1 январда Чехословакия Социалистик Республикасининг қуйидаги составда янги ҳукуматини тайинлади:

О. Черник—ҳукумат раиси.

П. Цолотка— ҳукумат раисининг ўринбосари, С. Фалтян — ҳукумат раисининг ўринбосари, Ф. Гамоуз— ҳукумат раисининг ўринбосари, Ф. Фалеш — ҳукумат раисининг ўринбосари.

Я. Марко—Ташқи ишлар министри, генерал полковник М. Дзур—Миллий мудофаа министри, Я. Пельнарж — Ички ишлар министри, Ф. Власак—Планлаштириш министри, Б. Сухарда—Молия министри, Я. Табачек—Ташқи савдо министри, М. Штанцель—Меҳнат ва социал ишлар министри.

Й. Типольт—министр, нарх наво Комитетининг раиси, М. Грушкович — министр, Техника ва капитал ривожланиш Комитетининг раиси Й. Крейчи—министр, Саноат Комитетининг раиси. К. Бодя—министр, қишлоқ хўжалик ва озиқ-овқат Комитетининг раиси, Ф. Ржегак—министр, Транспорт Комитетининг раиси, М. Смолка — министр, Почта ва алоқа Комитетининг раиси, Я. Габелка—министр, Матбуот ва ахборот Комитетининг раиси, Б. Кучера—министр, Я. Паули — министр.

В. Плескот—Ташқи ишлар министрлигининг давлат секретари, Я. Майер—ички ишлар министрлигининг давлат секретари. Я. Кроус—планлаштириш министрлиги давлат секретари, И. Гайдошик — Молия министрлигининг давлат секретари, Л. Убл—Ташқи савдо министрлигининг давлат секретари, В. Брабецова—Меҳнат ва социал ишлар министрлигининг давлат секретари.

Чехословакия Социалистик Республикасининг ҳукумати Миллий мудофаа министрлигидаги давлат секретари кейинчалик тайинланади.

ДУНЁДА БИРИНЧИ ЎРИНДА

ПАРИЖ. 12 январь. (ТАСС). Юнесконинг бу ерда эълон қилинган статистика маълумотлари тўпламида айтилишича, бир йил мобайнида нашр этилаётган янги китобларнинг миқдори жиҳатидан Совет Иттифоқи дунёда биринчи ўринда турибди. Шу соҳада кейинги ўн йил ичида етакчи ўринни эгаллаб келаётган ўн мамлакат орасида йилига 72,977 янги китоб нашр этаётган СССР. 58.517 китоб нашр этаётган АҚШ, Англия, Япония, Франция, Голландия, Польша, Ҳиндистон ва бошқа давлатлар бор.

СОЦИАЛИСТИК РУМИНИЯ ёшлари катта ғамхўрлик ва эътибор билан қуршаб олинган. Фақат ўтган йилнинг ўзида давлат ўқувчилар учун 3 минг синф хонаси қуриб берди. Суратда: Бухарест атрофида қурилган янги мактаб биноси.

Аджерпресс—ТАСС фотоси.

МОСКВА ДАВЛАТ ЦИРКИ ЯМАНДА

ТАИЗ, 2 январь. (ТАСС). Москва давлат циркининг артистлари Яман Араб Республикасида гастрол бериб юрибди. Таизда кўрсатилган томошада икки мингдан ортиқ киши ҳозир бўлди. Артистларнинг зўр маҳорати, программа номерларининг ижро этиш мураккаблиги ва юксак суръати яманликларни қойил қолдирди. Ҳаво акробатлари Людмила ва Игор Муҳамедовларга ҳамма таҳсин ўқиди.

Томошада Яман ҳукуматининг министрлари, Таиз губернатори ва дипломатия корпуси аъзолари ҳозир бўлдилар.

КОНГО (БРАЗЗАВИЛЬ)НИНГ ЯНГИ ПРЕЗИДЕНТИ

БРАЗЗАВИЛЬ, 2 январь (ТАСС). Конго (Браззавиль)даги ҳокимиятнинг олий органи — миллий революция кенгаши бугун шу кенгаш раиси Мариан Нгуабини республика президенти қилиб тайинлади.

Айни маҳалда ҳукумат ва революция миллий кенгаши составида баъзи ўзгаришлар қилинди. Капитан Альфред Раул ҳукумат бошлиғи бўлиб қолаверади. У ҳозирга қадар айни маҳалда давлат бошлиғи вазифасини ҳам ижро этарди.

АҚШ АҲОЛИСИНИНГ СОНИ

НЬЮ-ЙОРК, 2 январь. (ТАСС). 1969 йилнинг 1 январигача Қўшма Штатларнинг аҳолиси 202.254.000 кишига етди, деб хабар берди АҚШ аҳоли рўйхати бюроси.

ЗАРАРКУНАНДАЛАРНИ ҚИРИНГ

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

«Душманнинг каттаси ҳам бир, кичиги ҳам бир» деб бежизга айтишмаган.

Мана масалан, каламушни олиб кўрайлик. Унинг ўзи кичкина бўлса ҳам халқ хўжалигига катта зиён келтиради. У фақат бизнинг мамлакатимизда эмас, балки бутун ер куррасида ҳам шундай зараркунандалиги билан кишиларнинг жонига теккан.

Бу фикрнинг исботи учун бир неча мисоллар келтирамиз. 1960 йилда Ҳиндистоннинг Ассом штатида каламушлар кўпайиб кетганлиги туфайли ғалла ҳосили нобуд бўлди. Натижада, аҳолининг 60 процентга яқини донсиз қолди. 1963 йилда японлар Хоккайдо оролида вертолётлар ёрдамида «Каламушларга ўлим» деб номланган жуда катта операция ўтказдилар.

1965 йилда Мадагаскар оролида пайдо бўлган бир талай каламушлар кишиларни қора ўлатга дучор қилишига сал қолган. Доктор Е. В. Бентлейнинг маълумотига кўра, 1966 йилда ер куррасида бир неча миллион киши ўзига тегишли озиқ-овқатларни тўла еёлмаган, ғалла ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларининг жуда катта миқдорини каламушлар еб қўйган.

Булардан шу нарса равшан кўриниб турибдики, кемирувчи зараркунандаларни қириб ташлаш энг муҳим вазифалардан бири бўлиб ҳисобланади. Бизнинг мамлакатимизда, биринчи навбатда шаҳарларда, дератизация (зараркунандаларни қириш) тадбирларининг планли равишда амалга оширилиши туфайли зараркунандаларнинг асосий қисми тугатилган.

Лекин, чорвачилик фермаларида каламушлар ҳали ҳам учраб туради. Бундай зараркунандалар Ўзбекистонда ҳам йўқ эмас. Тошкент, Самарқанд ва Сирдарё областларидаги бир қатор хўжаликларни текширувдан ўтказганимизда бирмунча каламушлар борлигини аниқладик. Бундай зараркунандаларнинг кенг тарқалишига кўпгина нарсалар сабабчи бўляпти.

«Шолининг орқасидан курмак ҳам сув ичади» деганларидек, қишлоқларимизда аҳолининг турмуш даражаси тобора юксалаётганлиги, чорвачиликнинг озуқа базаси мустаҳкамланаётганлиги орқасида каламушлар ҳам кўпаяди. Уларнинг узоқ-узоқ масофаларда тарқалишига транспорт воситаларининг кескин юксалаётганлиги ҳам сабабчи бўлмоқда. Энг асосий сабаб — зараркунандаларга қарши ўз вақтида тегишли тадбирлар кўрилмаётганлигидадир.

Ҳозирга қадар чорвачилик фермаларида дератизация билан ўсимликларни ҳимоя қилиш станциялари ва санитария-эпидемиология станциялари шуғулланарди. Уларнинг бутун қиладиган иши каламуш чиқиши эҳтимоли бўлган жойларга заҳарланган хўраклар қўйиб кетишдангина иборат бўларди. Бунда улар зараркунанданинг биологик хусусиятларини ҳисобга олишмас, заҳарли химикатлар ва хўракларни танлаб ўтиришмас, бу тадбирларни амалга оширишда муайян жой ва вақтни танлашга эътибор беришмас эди. Буларнинг ҳаммаси айрим хўжаликларга икки томонлама зарар келтирарди. Хўжалик биринчидан, кемирувчилардан зиён кўрса, иккинчидан, уларни йўқотиш учун сарфланган беҳуда харажатлардан зиён кўрарди.

Бундан уч йил муқаддам республика Қишлоқ хўжалиги министрлигининг ташаббуси ва Бутуниттифоқ ветеринария санитарияси илмий-текшириш институтининг актив ёрдами билан УзНИВИ қошида хўжалик ҳисобида ишлайдиган ветеринария-санитария отряди ташкил этилди. Бу отряд бошқа бир қанча тадбирларни амалга ошириш билан бир қаторда дератизация билан ҳам шуғулланмоқда.

Дастлабки ишлаб чиқариш тажрибалари шуни кўрсатдики, агар дератизация тадбирлари ишнинг кўзини билинган ҳолда бажарилса, албатта хўжаликларга фойда келтиради.

Мана, бир неча мисоллар: ўтган йилнинг бошида отрядимиз дератизация тадбирлари ўтказиш юзасидан Қорасув паррандачилик фабрикаси билан шартнома тузди. Шунда фабрика директори ўрток Ш. Аҳмаджонов: «Сизлар агар фабрикамиздаги каламушларни битта қўймай йўқотиб берсангизлар, йилига 2 миллион дона тухумни тежаб қолган бўламиз» деди.

Директорнинг бу гапида жон бор эди. Орадан бир ярим-икки ой ўтгач, фабрикадаги каламушларнинг асосий қисми қириб ташланди. Бизнинг ҳисоблашимизга кўра, каламушлар фабрикага ҳар йили қарийб 250 минг сўмлик зиён келтирар экан. Уларни қириб ташлаш учун сарфланган маблағ эса атиги 2 минг сўмни ташкил этди.

Ўтган йили Юқори Чирчиқ районидаги саккизта хўжаликда дератизация тадбирлари натижасида 75 мингта каламуш қириб ташланди. Бунча миқдордаги каламушлар йил сайин 225-300 минг сўмлик зарар келтиради (битта каламуш йилига 3-4 сўмлик зарар келтиради). Уларни йўқотиш учун сарфланган маблағ 16 минг сўмни ташкил этди, холос.

Бундай мисолларни бошқа хўжаликлардан ҳам кўплаб келтиришимиз мумкин. Ҳозирги пайтда бизнинг отрядимизда бутун область бўйича дератизация тадбирлари ўтказишнинг 1969 йилги плани ишлаб чиқилмоқда. Ҳозир дератизация ўтказиш юзасидан шартномалар тузиш кампанияси ўтказилмоқда.

Лекин афсуски, бу муҳим ишга **эътиборсизлик билан қараётган хўжалик раҳбарлари ҳали ҳам учраб турибди.**

Бундай ўртоқлар шуни яхши билиб қўйишсинки, кемирувчи ҳайвонлар юқорида айтиб ўтилган зарарлардан ташқари санитария жиҳатидан ҳам хавфли зараркунандадирлар. Улар одамлар ва чорва молларига элликдан ортиқ касалликнинг инфекцияларини тарқата олишлари мумкин.

Зараркунандаларни қириб ташлашни бутун область бўйича ўтказиш жуда мураккаб, шу билан бир қаторда жуда муҳим вазифадир. Бу ишда партия, совет, қишлоқ хўжалиги органлари ҳам яқиндан ёрдам беришлари лозим. Дератизация тадбирларини муваффақиятли ўтказиш учун медицина, ветеринария ва агрономия хизматларини бирлаштириш, уларнинг ҳар бирига муайян участкани бириктириб қўйиш зарур.

Бу муҳим тадбир юксак талаб даражасида ўтказилса, яқин ойлар ичида кемирувчи зараркунандаларни битта қўймай қириб ташлашга албатта эришамиз.

В. ТОПОР,
УзНИВИ ветеринария-санитария отряди бошлиғининг ўринбосари.

МАЗМУНЛИ ВА ҚИЗИҚАРЛИ

«Эски йилнинг ҳисоби — янги йилнинг китоби» дейишади. Ўзбекистон ССР Педагогика билимлари илмий-текшириш институти олимлари ҳам йилимиз якунидан беҳад мамнундирлар.

Илмий муассасанинг адабиёт ўқитиш сектори методистлари ҳам зафарларга тўлиқ 1968 йилда самарали меҳнат қилдилар. Кўпгина методик илмий тўпламлар нашр этилди. Янги ўқув қўлланмалари босмадан чиқарилди.

Таниқли педагог олим, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Асқар Зуннунов ижодини сарҳисоб қилар экансиз, қатор қувончли фактларга дуч келасиз. Методист олимнинг ўзбек мактабларида ўқувчиларга адабий-назарий тушунчалар бериш ҳақидаги қўлланмаси адабиёт ўқитувчиларининг севимли китобларидан бири бўлиб қолди. Ўртоқ А. Зуннунов ўтган йилнинг ўзида бир неча ёш олимларга илмий раҳбарлик қилди.

Педагоглардан У. Салоҳитдинов, М. Мирфаёзов каби моҳир ўқитувчилар бу меҳрибон олимнинг бевосита кўмагида ва илмий раҳбарлигида кандидатлик диссертацияларини муваффақиятли ёқладилар. Ҳозир ўртоқ А. Зуннунов адабиёт ўқитиш методикаси тарихи бўйича тадқиқот олиб бормоқда.

Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Г. Раҳимова, С. Исматов каби олимлар ҳам таълим-тарбия ишлари билан боғлиқ қатор методик қўлланмалар ёзиб тугатдилар. Моҳир педагог ва олим С. Долимовнинг бир нечта илмий тўпламлари босилиб чиқди. Ёш олим Р. Усмоновнинг мактабда ёзувчи таржимаи ҳолини ўрганишга оид қимматли қўлланмаси ҳам ўқитувчилар қўлига бориб етди.

Янги йил сектор олимлари учун тағин ҳам қайноқ ижодий йил бўлади. Бошлаб қўйилган қатор илмий тўпламлар ва қўлланмалар нашр этилади. Мактабларда адабиёт ўқитиш савиясини янада ошириш бўйича тадқиқотлар олиб борилади.

А. АЛИЕВ.

КАЛИНИН районидаги «Партия XXI съезди» совхози теплицаларида помидорлар ғарқ пишди. Совхоз теплица хўжалиги миришкорлари янги йил дастурхонига ярим тоннадан зиёд помидор етказиб бердилар. Улар шаҳарликларга бир неча ўн тонна помидор ҳосили етказиб беришга аҳд қилишган. Суратда: кекса деҳқон Қирғизбой ота Абдувалиев биринчи бўлимнинг теплица хўжалигида.

А. Абалян фотоси.

АТОМ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА

ФАН ОЛАМИДА

Фаннинг бошқа кўп соҳалари қатори биология фанида ҳам атомнинг роли ортиб боряпти.

Жумладан, қишлоқ хўжалик экинлари уруғини радиоактив нурлар таъсир эттириш билан клеткалардаги хромосомлар миқдори ва сифатини ўзгартиш мумкин. Бу эса дастлабки пайтда хўжалик жиҳатдан ҳам қимматга эга бўлган, ирсий ўзгарган мутант олишга имконият туғдирмоқда.

Кейинчалик айни мутантларни йил сайин қайта-қайта саралаш натижасида хўжалик жиҳатдан катта қимматга эга бўлган формаларни топиш кенг йўлга қўйилди. Радиоактив нурлар таъсирида табиийга қараганда ирсий ўзгарувчанликни бир неча юз марта кўп фойда берадиган формага келтириш авж олди.

Шуниси аҳамиятлики, мутант ўсиш ва ривожланишда қайси агро-иқлим шароитда топилган бўлса, фақатгина шу район табиатига мослашибгина қолмай, балки бошқа агро-иқлим шароитга ҳам иқлимлаша беради.

Кобальт (60), тез нейтрон каби радиоактив нурларни қишлоқ хўжалигининг турли экинларига таъсир эттириш натижасида янгидан-янги формалар олинди ва олинмоқда. Чунончи, ҳосилдор, эртапишар, турли касалликларга чидамли қишлоқ хўжалик навлари яратилмоқда.

Ҳозирги вақтда Иттифоқимиз ва чет элда радиоактив нурлар таъсирида топилган 30 дан ортиқ нав кенг майдонларда экиляпти. Булар буғдой, арпа, сули, ловия ва помидор экинларидир. Сорт синаш давлат комиссиясида ва ишлаб чиқаришда пахта, маккажўхори, мева — сабзавот ва субтропик экинлар синовдан муваффақиятли ўтиб, ишлаб чиқаришга йўлланма олаётир.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ҳузуридаги Пахта селекцияси ва уруғчилиги институтида ғўза чигитини экиш олдидан унга гамма нурларини 5—620 рентген минутдан 14—500 рентген секунд доза ва кучланишда таъсир эттирилди. Маълум миқдорда таъсир эттирилган кобальт (60) дан янги «РС-1» мутанти топилди.

Янги нав ашаддий вилт касалига чалинмайди. Ҳосилдорлиги жиҳатидан «108-Ф» навидан гектарига 7 центнер кўп ҳосил беради. Радиацион селекция лабораториясининг самарали тадқиқотлари натижасида кўраги йирик, эртапишар «РС-23», «РС-25», соф туксизланган чигит берадиган «РС-26» навлари топилди. Туксиз чигит сеялкада аниқ миқдорда экиш учун керак. Янги навлар технологик хусусиятлари жиҳатидан ҳам устун туради. Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати М. К. Ғуломов ва шу сатрлар автори томонидан яратилган бу янги навлар синовдан муваффақиятли ўтяпти. Яқин келажакда улар колхоз ва совхоз далаларида кенг майдонларда экилишига шак-шубҳа йўқ.

Шунингдек, институтнинг кимё мутагенез лабораториясида ғўзанинг ирсий хусусиятларини ўзгартиш натижасида топилган «мутант-1» пахта нави ҳам кенг майдонларда экила бошланди. Институт тажриба участкасида контроль «108-Ф» навига қараганда 10,9 центнер кўп ҳосил йиғиб олинди. Ундаги тола узунлиги 1,7 миллиметр, тола чиқариши эса 1,3 процент ортиқ бўлади.

Ғўзанинг шоналаш процессида 2000 радиоактив нур таъсир эттириш натижасида яратилган бу нав Тошкент областининг Оққўрғон районида ва республикамизнинг бошқа хўжаликларида уруғлик нав сифатида тезкорлик билан кўпайтириляпти.

Ҳозирги кунда пахта экувчи қардош республика олимлари ҳам ғўзанинг вегетация муддатларида, жумладан, ердан униб чиққан ғўзага шоналаш, гуллаш ва пишиш олдидан ҳар хил миқдорда радиоактив нурлар таъсир эттириб, бошқа хўжалик белгиларига салбий таъсир этмаган ҳолда, толасининг узунлиги 43—50 миллиметр, пишиқлиги 5,5—6,0 грамм, узилиш узунлиги 39—43 километр келадиган янги навлар топишди. Ваҳоланки, районлаштирилган «108-Ф» навининг тола узунлиги атиги 32,8 миллиметр, пишиқлиги 4,8 грамм, узилиш узунлиги 26,2 километр келади.

Яқин келажакда вилт касалига чидамли, ҳосилдор, эртапишар, тола сифати жиҳатидан ҳам районлаштирилган «108-Ф» дан жуда устун турадиган янги навлар ўз маҳсулотини беради. Бу ёш радиацион селекция фанининг ютуғидир.

Б. АЗИЗОВ,

Юқори Чирчиқ район қишлоқ хўжалик экинлари навини синаш давлат комиссиясининг мудири.

ҚОРАҚАЛПОҚ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЛДИДАН

Иброҳим ЮСУПОВ.

СИЗ ЯШАЙСИЗ АМУ СОҲИЛЛАРИДА

(Нукусда В. И. Ленинга ҳайкал ўрнатилиши муносабати билан)

Сиз яшайсиз Аму соҳилларида,
Ҳар эрталаб шарқдан отган тонг билан.
Томирларда аралашиб қон билан
Сиз яшайсиз Аму соҳилларида.
Дарё йўлин ўзгартириб, гоҳ тошар,
Йўллар эса изларидан адашар,
Мард—баҳодир янги авлодлар яшар,
Сиз мангу яшайсиз ораларида.
Архивларда қолар фақат чанг босиб
Хоқонларнинг, хону шоҳларнинг оти.
Мангу тирик яшаш сизга муносиб,
Сиз кўрсатган йўлдир ҳаёт қаноти.
Сизга содиқ бўлиб ўсар авлодлар,
Улғаяди улар фарзандларида.
Ҳамма эллар сизни ҳурматлар, ёдлар,
Сиз яшайсиз Аму соҳилларида.
Тош заминдан тортиб Тахиатошнинг
Нуригача толе йўлин кутардик.
Тушмаганда меҳри сиздай қуёшнинг
Бу кунларга қайдан бизлар етардик!
Шаҳдам юриб тортиб нурли симларин
ГОЭЛРОнинг азмин юрт-элларимда
Сиз очдингиз сўнмас нур «булоғини»,
Сиз яшайсиз Аму соҳилларида.
Асқар тоғдан чиққан минглаб жилғалар
Бирлашиб сўнг бари оқар дарёга —
Ер юзининг одамлари, бор жаҳон
Қадам қўяр бари сиз очган йўлга,
Миср фаллоҳлари ва ҳинд рикшаси
Гангу Нил бўйида ёд олиб сизни,
Ўз тоғидан йўниб асл тошларин
Чизар унга сўнг суратингизни.
Жонажон партиямиз — халқнинг қуввати,
Унда бордир сизнинг чўнг ақл, зеҳин,
Асрлар армонимиз — чинлик қанотин
Биз учира олдик космосга кейин.
Дунё бор, ҳаёт бор, демак сиз борсиз,
Ким бахт изласа — сиз мададкорсиз,
Ойда ҳам, Марсда ҳам сиз яшарсиз,
Мангу борсиз Аму соҳилларида.

НАЗАРМАТ таржимаси.

Абитой ТУРУМБЕТОВ.

ПАРВОЗ

Азиз дўстлар ўн йил ўқидик,
Аттестатлар олинди қўлга.
Ҳаёт нима энди тушундик,
Чиқдик ёрқин, катта, кенг йўлга.
Мактаб бўлди меҳрибонимиз,
Мисли қуёш нур берди бизга.
Неча йиллар ҳар бир мураббий,
Илму, ҳунар-дур берди бизга.
Меҳри билан парвариш айлаб,
Қанот берди парвоз этгани.
Коинотнинг очиб сирини,
Йўл кўрсатди ойга етгани.
Бўлгусимиз физик биримиз,
Бўлгусимиз агроном элга.
Математик, химик биримиз,
Хизматимиз мангу умрга.
Қалбимизга нур берар мактаб,
Дилимизда яшайсиз устоз.
Фарзандингиз каби эркалаб,
Тарбиялаб этдингиз эъзоз.
Йўлимизда кенг очар бағрин
Ҳаётнинг кўп қирра сўқмоғи.
Бўй эгади дарё, денгизлар,
Қадрдондир элнинг ҳар ёғи.
Интиламиз баланд чўққига,
Сувсиз чўлни бўстон этамиз.
Меҳнатсевар халқ бахти учун
Зафарларин эҳсон этамиз.

Хўжабек СЕИТОВ

МЕНИНГ ГУЛИМ

Кўл минг гўзал бўлса ҳам,
Тенглаб бўлмас сой билан.
Минглаб юлдуз кулса ҳам,
Тенглаб бўлмас ой билан.
Ҳар фаслнинг ўз гашти,
Ўз ҳусни, булбули бор.
Ҳар дилнинг саргузашти,
Жондан севган гули бор.
Менинг гулим ягона,
Ўзим севиб топганман,
Атрофида парвона —
Бўлиб, илк бор ўпганман.
У гул менинг хонамга
Нур сочар гўё қуёш.
У гул — она боламга,
У гул менга ёстиқдош!
Шу гул билан яшайман,
Токи тепаркан юрак!
Шу гул билан яшайман,
Ўзга гул нега керак!

Қорақалпоқчадан Мавлон ИКРОМ таржимаси.

ТОШКЕНТЛИК овчи, пенсионер М. Шушпанников уйида бўлган киши унинг овчиликка қанчалик ихлос қўйганлигини яққол сезиб олади. Ҳозир кекса овчи коллекциясида жуда кўп ёввойи қушлар мавжуд. Бу ёввойи қушлар қўлга ўргатилган. Суратда: овчи М. Шушпанников қўлга ўргатилган ёввойи ўрдак билан.

М. Нуриддинов фотоси.

ЯНГИ КЎЧАТЛАР

Тошкентга янги йил арафасида 300 га яқин пальма, камелия, азалия, тисса каби қишин-ёзин кўмкўк яшнаб турадиган кўчатлар келтирилди. «Тошкент гуллари» деб номланган ташкилот адресига Адлердаги «Жанубий ўсимликлар» совхозидан кўпйиллик кўмкўк кўчатлардан икки вагони юборилгани ҳақида хабар келганди.

Арча йўлдошлари ҳам шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшади. Бу манзарали кўчатларни йирик маъмурий бинолар атрофига, мактаб, касалхона, болалар боғча ва яслилари, турли маданий-маиший бинолар теварагига ўтқазиш мўлжалланмоқда.

М. ЗАРИПОВ.

КОЛХОЗ ОТАЛИК ЁРДАМИ

Бўка районидаги «Ленин йўли» колхози Бобир номли 41-ўрта мактабни ўз оталиғига олган. Колхоз билан мактаб ўртасидаги бу ўзаро ҳамкорлик кўп йиллардан бери давом этиб келади. Мактаб қучоғида таълим олаётган 1200 ўқувчининг 70 процентдан ортиғи колхоз меҳнаткашларининг фарзандидир.

Яқинда колхоз яна бир хайрли ишга қўл урди. Колхоз правленияси мактабга қўшимча бино қуриб бериш юзасидан махсус қарор қабул қилди. Колхознинг бу ажойиб ташаббусини район маориф бўлими маъқуллади.

Янги мактаб учун колхознинг 11-бригадасидан уч гектар ер ажратилди. Мактаб ўн синф хонаси, катта мевазор боғ ва тажриба хўжалигига эга бўлади. Янги бино қуриб битказилиши билан 41-ўрта мактаб янги қулайликларга эга бўлади. Ўқитиш шароитларининг яхшиланиши билан бирга мактабда «Ёш мичуринчилар» тўгарагининг иши намунали йўлга қўйилади.

Ҳозир янги мактаб қурилиши зудлик билан олиб бориляпти.

Н. ҲАКИМОВ.

Спорт

КУН ТАРТИБИДА—СПОРТ

Яқинда меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг XI сессияси бўлиб ўтди. Бунда шаҳар физкультура ва спорт комитетининг раиси К. Савочкин «Аҳоли ўртасида физкультура ва спортни оммавий ривожлантириш тўғрисида» доклад қилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг физкультура ва спортни янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириб бораётган чирчиқликлар спортчилар сафини тобора кенгайтиришяпти, спорт заллари, стадионлар, соғломлаштириш лагерлари қурилмоқда. Бошланғич физкультура ташкилотлари ўз ишларида тубдан бурилиш ясаб, яхши натижаларни қўлга киритмоқда. Мисол учун шу йилнинг ўн ойи мобайнида физкультура коллективларида 8 та СССР спорт мастери, 21 та мастерликка номзод, 100 дан ортиқ биринчи разрядли, 4 мингга яқин иккинчи, учинчи разрядли спортчилар тайёрланди. Беш мингга яқин йигит қизлар БГТО ва ГЗР значокларига норма топширди. Шаҳар миқёсида 60 дан зиёд турли мусобақалар уюштирилди. Шаҳар спартакиадаси, ўқувчилар, армия хизматига чақирилувчи ёшлар спартакиадалари бўлди. Узоқ ва яқин жойларга ўтказилган туристик саёҳатларда бир ярим мингдан ортиқ киши қатнашди. Чирчиқлик спортчилар СССР халқлари IV спартакиадасида республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилди. Ўзбекистон шаҳарлари спартакиадасида эса иккинчи группада мусобақалашиб фахрли ўринни эгаллашди. 1969 йил ўтказиладиган спартакиадада биринчи группада қатнашиш ҳуқуқига эга бўлишди.

Қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати (комбинат директори З. Ҳайдаров), электрохимия комбинати (директори З. Қодиров), 10-автобаза (база директори Н. Пославский) ва бошқа корхоналарда физкультура ва спорт ишлари яхши йўлга қўйилган. Ёшлар сменадан кейин турли тўгаракларда маҳоратини оширмоқда. Лекин трансформатор заводи, «Чирчиксельмаш», «Ўзбекхиммаш» заводлари, тикув ва пойафзал фабрикалари ва бошқа корхоналарда спорт иншоотлари қурилишига эътибор берилмаётир. Спортчилар машғулоти учун шарт-шароит яратилмаган.

Музокарада сўзга чиққан шаҳар комсомол комитетининг секретари А. Руденко, шаҳар маорифи мудири И. Николаев, «Чирчиксельмаш» заводи партия ташкилотининг секретари И. Онищенко, 14-мактаб жисмоний тарбия ўқитувчиси П. Пономорёв ва бошқалар шаҳарда спортни янада оммавийлаштириш, лаёқатли спортчилар тайёрлаш, кўплаб иншоотлар барпо этиш ҳақида гапиришди.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

СПОРТ ХРОНИКАСИ

ФУТБОЛ. Италияда меҳмон бўлиб турган Москванинг «Спартак» командаси иккинчи ўртоқлик учрашувини ўтказдилар. Улар Пиза шаҳри командасига ютқазганларидан сўнг Сардиния оролида Италия чемпионатида пешқадамлик қилаётган «Кагльяри» футболчилари устидан 3:1 ҳисобида ғалаба қозондилар. Тўпларни совет футболчиларидан Евлентьев, Хусаинов, Осянин киритдилар.

Москванинг «Торпедо» футболчилари Ғарбий Германия сафарини тугатдилар. Улар бу мамлакатда икки ғалаба, бир дурангга эришиб, бир мағлубиятга учрадилар. Сафарнинг сўнгги учрашувида улар Бонининг машҳур бўлмаган командасига 1:3 ҳисобида ютқазиб қўйдилар.

ШАХМАТ. Гастингс шаҳрида ўтаётган анъанавий янги йил шахмат турнирида совет мастери Владимир Тўкмоқов ҳамон пешқадамлик қилмоқда. Тўртинчи турда у голландиялик Роберт Хартушни енгиб, 3,5 очкони қўлга киритди.

Жаҳоннинг собиқ чемпиони Василий Смислов ҳозирча 2,5 очкога эга.

СПОРТ АНКЕТАСИ. Америка Қўшма Штатларининг Юнайтед Пресс агентлиги мутахассисларининг фикрини сўраб, олимпиада йилининг энг кучли спортчисини аниқлади. Бу номга негр спортчиси Боб Бимон сазовор бўлди.

Москва спортчилари орасида 1968 йилнинг энг яхши спортчиси номини боксчи Борис Лагутин олди. Журналистлар «олтин ўнлик»ка шунингдек А. Фирсов, гимнастикачи М. Воронин, Э. Стрельцов, В. Старшинов, Л. Титова, А. Саас ва А. Тимошинин, мерган Е. Петров, Ю. Пшеничников ва сузувчи Г. Прозуменшчиковани киритдилар.

ХОККЕЙ. Ёш совет хоккейчилари Европа чемпионатининг Ғарбий Германияда ўтказилаётган мусобақасида навбатдаги ғалабани қўлга киритдилар. Улар Швеция хоккейчиларини 7:3 ҳисобида енгдилар. Совет спортчилари турнирда биринчи ўринда боришяпти.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

ЁНҒОҚ СПОРТЧИЛАР ОЗУҚАСИ

Табиат ўлкамиздан ўз саховатини аямаган.

Унинг боғу роғлари ширин-шакар меваларга, тоғлари турли-туман маъданларга, ҳатто асрлар мобайнида инсон қадами етмаган чўллари ҳам фойдали қазилмаларга бой. Меваларимизнинг таъриф-тавсифи хусусида тўхталиб ўтмасак ҳам бўлади. Фақат икки оғиз сўз — ҳаммага маълум оддий ёнғоқ тўғрисида.

Маълумки, ёнғоқ тўйимли озуқа бўлиш билан бирга, организмни зарур моддалар билан таъминлайди. Унинг таркибида 80 процентга қадар мой, 19 процент оқсил ва бошқа бир қатор витамин ҳамда микроэлементлар мавжуд. Бир килограмм мағиз калорияси қўй гўштиникига қараганда 6-7 марта юқори бўлишини эслатиб ўтишнинг ўзи кифоядир.

Ёнғоқнинг афзаллиги яна шундаки, у бошқа мойларга ўхшаб кишини ортиқча семиртириб юбормайди, тез ҳазм бўлади. Шунингдек, ёнғоқ мағизи суяк, мушак ҳамда асабларни мустаҳкамлаб, гавданинг баркамол бўлишига ижобий таъсир этади.

Кавказ республикаларининг тоғли районларида маҳаллий аҳоли ёнғоқни гўшт, сариғ ёғ ва тухум ўрнида ҳам истеъмол қилади. Бизнингча, мазкур республика спортчиларининг спортнинг кўпгина турлари бўйича эришаётган ютуқларида ёнғоқнинг озми-кўпми ҳиссаси бўлса керак. Чунки, юқорида айтганимиз каби, ёнғоқ мушакларни бақувват қилади, кишига куч-қувват бағишлайди, шамоллаш каби айрим касалликларнинг олдини олади.

Ҳар куни уч маҳал 10 донадан ёнғоқ истеъмол қилиб борган киши бевақт кучдан қолмайди, касалликка чалинмайди, асаби издан чиқмайди. Ёнғоқни куз, қиш ва баҳор ойлари мунтазам нон, асал ва майизга қўшиб ейиш мақсадга мувофиқдир.

М. ТЎЙЧИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55—Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 11.00 — Капитан Танкеш (кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 2-3 сериялари), 11.55—Хат ташувчи қор бола (мультфильм).

Рус тилида: 12.15—Марек Пегуснинг ажиб саргузаштлари (телевизион бадиий фильмнинг иккинчи серияси), 12.40—Франтишек (болалар учун мультфильм).

13.00 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00—Бургутча (болалар учун мультфильм), 18.20 — Телеянгиликлар, 18.30—Эстрада концерти (ўсмирлар учун), 19.00—Янги йил экрани — кино юлдузларига (киноэшиттириш), 20.00—Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05 — Телеянгиликлар, 20.20—Ульяновлар оиласи Киевда («Ленинномa» программаси), 20.40—Телевизион миниатюралар театри («Ёшлик» студияси), 21.20—Қиш—чорвадорлар учун синов, 21.40 — Кўзгудаги сув париси (бадиий фильмнинг иккинчи серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 дан—Москва кўрсатади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/I да Бой ила хизматчи (кундуз), Алжонларим (кечқурун), 4/I да Бўрон қушн (кундуз), Ўлимдан кучли (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/I да Фарғона тонг отгунча (кундуз), Катта концерт (кечқурун), 4/I да Фарҳод ва Ширин (кундуз ва кечқурун).

КИНО

Текширув тажрибасидаги ҳодиса — «ДРУЖБА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3,5 ва кеч 7 да).

Портдаги воқеа — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Портфелли шайтон — НАВОИЙ НОМЛИ, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Грек Зорба — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
ҳар куни
МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ
ГАСТРОЛЛАРИ

Томошалар шанба кунлари соат 3 ва кеч 8 да, якшанба кунлари кундуз 12, 3 ва кеч 8 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

ФАҚАТ САНЪАТ САРОЙИДА
1969 ЙИЛ 6 ЯНВАРДАН
КЕНГ ЭКРАНЛИ
«ЖОНСИЗ ФАСЛ»
БАДИИЙ ФИЛЬМИ НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ

«Ленфильм» киностудияси маҳсулоти.

Сеанслар: кундуз соат 3 да, 5 яримда, кеч соат 8 яримда бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Справка учун телефонлар: 4-21-74, 4-20-34.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ КОМБИНАТИГА

ёғочсоз дурадгорлар, бош бухгалтер, бухгалтерлар, ишлаб чиқариш бўлимига катта инженер ва ишчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Дўмбробод (6, 14, 24-автобусларнинг сўнгги бекати).

Ўзбекистон Журналистлар Союзи правленияси, республика Журналистлар союзининг Тошкент бўлими ва «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси коллективи СССР Журналистлар Союзининг аъзоси, редакциянинг масъул секретари Раҳимберди Умаровга отаси

Болтабой УМАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

Тошкент ҳисобчи-бухгалтерлар тайёрлаш техникуми коллективи шу техникумнинг ўқитувчиси

Абдулла ҲАКИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

В—2157. ИНДЕКС — 6469. Р. 02510.